

[Početna](#) > [Sadašnjost](#) > [Zdravlje](#) >

ZDRAVLJE

Ivo KRIŠTIĆ: U misiji rušenja mentalnih barijera i stigmi

Razgovarali smo s Darkom Matićem, osnivačem brojnih sportskih klubova s parasportašima, osnivačem parasportskog saveza Zagrebačke županije, o njegovom radu, neizmjernoj snazi i volji za senzibilizacijom javnosti na osobe s invaliditetom, o njegovoj misiji i njegovoj neiscrпноj borbi za pomoć invalidnim sportašima koja unatoč brojnim pomacima još uvijek traje

Autor **Biram DOBRO**Ažurirano **27 stu, 2024**

”

Razgovarali smo s Darkom Matićem, osnivačem brojnih sportskih klubova s parasportašima, osnivačem parasportskog saveza Zagrebačke županije, o njegovom radu, neizmjernoj snazi i volji za senzibilizacijom javnosti na osobe s invaliditetom, o njegovoj misiji i njegovoj neiscrпноj borbi za pomoć invalidnim sportašima koja unatoč brojnim pomacima još uvijek traje

Gospodine Matić, kao uvod nam recite malo o sebi i Vašem životu.

Matić:

Rođen sam prije 64 godine u Đakovu gdje sam završio osnovnu i srednju školu, potom dolazim u Zagreb i završavam Fakultet političkih znanosti, smjer politologija.

1984. godine se zapošljavam u tadašnjoj građevinskoj firmi Hidroelektra. 2000. godine odlazim u invalidsku mirovinu zbog gubitka vida.

Već 40 godina se bavim novinarstvom, to mi je isključiva ljubav i inspiracija u životu.

Oženjen sam, otac dvoje sad već odraste djece, Tene i Petra.

Od 2000. godine motiv i inspiracija su mi osobe s invaliditetom. Tko nije u našim cipelama, ne može nas razumjeti, stoga vidim sebe u misiji senzibiliziranja šire društvene javnosti o potrebama osoba s invaliditetom. U ovom slučaju govorimo o sportu, odnosno parasportu, u kojeg sam aktivno uključen od 2002. godine kada sam bio član izvršnog odbora tadašnjeg Športskog saveza osoba s invaliditetom Grada Zagreba.

2008. godine u Velikoj Gorici osnovana je prva športska udruga osoba s invaliditetom u Velikoj Gorici i Zagrebačkoj Županiji kojoj sam bio suosnivač i prvi predsjednik. Naziv joj je bio Športsko društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Uspon, iz njega su proizašli atletski klub pod istim nazivom te stolnoteniski klub. Suosnivač sam paraboćarskog kluba Marijan Dobrinčić te paasportskog saveza Velike Gorice. 2008. godine bio sam i suosnivač parasportskog saveza Zagrebačke Županije kojem sam do danas predsjednik.

To su najvažnije stvari, ali ne volim govoriti previše o sebi, više volim da o čovjeku govore djela što koja ostvari, da o čovjeku govore rezultati njegova rada nego da sam čovjek govori o svojim rezultatima.

Suočili ste se s najtežim invaliditetom, a napravili ste toliko toga. Odakle crpíte snagu? Kako potaknuti osobe koje preko noći postanu invalidi da se suoče s onim što nosi život s invaliditetom?

Matić:

Vraćam se u svoje djetinjstvo, na početak 70-ih godina kad sam sa svojom majkom išao gradom. Ona radila u školi, otac mi je bio u Njemačkoj, pa me nije imao tko čuvati, stoga sam išao s njom. Svako jutro prolazili smo pokraj crkve gdje je jednu gospođu njen sin vodio na svetu misu. Ta žena je bila slijepa i mene je bilo strah pogledati ju u oči. Znači, čovjek ne zna što ga čeka u životu. I onda jednog dana, nađeš se u takvoj situaciji, a meni se to dogodilo s 39. godina i nešto mjeseci. Živjeti se mora!

Već sam rekao da sam otac dvoje djece, oni su tada bili mali klinci. Znači, obitelj mi je bila motivacija da krenem dalje, da ne posustanem u životu, da ne izgubim motiv. Ja sam ga našao i u novinarstvu i u sportu.

Uređivao sam i nekoliko časopisa za slijepce, bio sam urednik emisije za osobe s invaliditetom na tadašnjem Zagrebačkom radiju, na RVG-u, na Hrvatskom katoličkom radiju. Danas sam urednik emisije Vidici nekih mogućnosti na City radiju u Velikoj Gorici.

Pokušavao sam ostvarivati ono što mislim da mogu, naravno ne sam, nego s tuđom pomoći. Nastojao sam rušiti barijere, barijere i u sportu i u ovom, ajmo reći, radnom dijelu, jer čovjek je odlaskom u mirovinom, zahvaljujući „velikom“ iznosu mirovine, jednostavno prisiljen da živi i da radi, da se bori, da ne umre od gladi. Također sam smatrao da bi glupo da sa 39. godina ostanem doma u fotelji i da, ne znam, prebacujem kanale, televizijskih i radijskih postaja.

Pročitao sam jednu dobru misao današnjeg aktualnog trenera nogometnog kluba Bayern iz Münchena. Otprilike je rekao, ako odustaneš od svojih ciljeva zbog toga što neki drugi govore o tome drugačije, kako ćeš onda ostvariti svoje planove u životu? Nikako. Ta misao nosila me u cijelom mom životu.

Invaliditet nosi određenu stigmatu, nosi određen teret, a te stigme treba rušiti i skidati teret s leđa osoba s invaliditetom. Na koji način?

U ovom mome slučaju, reći ću kroz sport. I tu su bile barijere i još uvijek su barijere, ali ne u glavama osoba s invaliditetom nego u glavama onih koji govore o nama ili odlučuju o nama. Kad gledamo u apsolutnim rezultatima to je neusporedivo. Ali ako osobu koja je osoba s invaliditetom i osobu koja je bez invaliditeta stavimo u iste uvjete natjecanja, mislim da neće biti velikih razlika. Svih ovih godina iz dana u dan borim se, objašnjavam, razgovaram i uvjeravam kako bih smanjio te mentalne barijere. One su i danas, nažalost, u glavama mnogih još uvijek su prisutne i ostati će i dalje, ali vjerujem da smo barem u nečemu uspjeli pomaknuti u Zagrebačkoj županiji i u gradu Velikoj Gorici te barijere u korist osoba s invaliditetom. Ona famozna riječ senzibiliziranje šire javnosti za položaj i potrebe osoba s invaliditetom.

”

Kako ste započeli? Prvo ste se suočili s vlastitim invaliditetom koji je ograničavajući, a nakon toga ste krenuli u ovaj veliki životni projekt kako biste učinili nešto za osobe s invaliditetom da ih potaknete da ne sjede u svoja četiri zida.

Matić:

Ljudi su vizualna bića i 90% informacija iz okoline dobivaju putem vida. Znači, slijepa osoba ostaje bez 90% informacija i oslanja se samo na sluh, samo na 10%.

1998. godine sam bio u centru Vinko Bek na rehabilitaciji. Tamo sam učio strojopis. Prvo sam morao svladati te asistivne tehnologije vezane uz rad na računalu. I već tada, krajem 90. godina, postojali su prvi screen readeri, čitači zaslona na računalu. Prvo sam se morao educirati i osposobiti na radu sa suvremenim tehnologijama.

Druga stvar je bila mobilnost. Naravno, čovjek uzme bijeli štap i krene. Udruga Silver postojala je i tada, a djeluje i danas, oni školuju pse-pomagače. Ja sam 1999. godine u svibnju dobio svog prvog psa-vodiča Lloyd.

Bio sam prva slijepa osoba u Velikoj Gorici koja je koristila psa-vodiča. Trebalo je naći snage i posložiti sve u svojoj glavi, ući u autobus na liniji Velika Gorica-Zagreb sa psom-vodičem. Ja sam, zahvaljujući podrški svoje supruge Mirjane i djece Petra i Tene, to uspio riješiti. E onda dalje, ili nešto jesi ili nisi. Ili si sportski djelatnik, ili nisi. Ili si novinar, ili nisi. Znači, nema tu druge. Samo što ja u ovom slučaju Vas ne vidim, a Vi mene vidite, ali ja ću vam reći da sam kao slijepa osoba na jednoj lokalnoj televiziji odradio dvadesetak televizijskih emisija. Nije bitno da kažem da sam slijepa osoba, to je sekundarno. Primarno je jesi li sposoban za nešto ili nisi sposoban za nešto. Ako me razumijete.

”

Kako ste uspjeli ustrojiti i organizirati klubove, sportaše, kako je to teklo?

Matić:

Trenutno se nalazimo se u prostoru gdje smo 2008. godine, u lipnju, osnovali prvo sportsko društvo Uspon, bilo je to prvo sportsko društvo u Velikoj Gorici i Zagrebačkoj županiji za osobe s invaliditetom .

Nije, naravno, lagano teklo. Nije teklo jer... Pa kad pogledate i danas, iza nas su sedamnaeste ljetne paraolimpijske igre, a kad vi kao novinar pogledajte i analizirate medijsku praćenost ljetnih olimpijskih igara i ljetnih paraolimpijskih

igara u Parizu, jednostavno je neusporedivo.

2008. godine sam bio na prvim igrama, kao glasnogovornik Hrvatskog paraolimpijskog odbora pratio sam šest igara, troje ljetnih i troje zimskih. Ne osuđujem ja ni jedan medij. Za mene je svjetski medij bio tada bitan. Ali i dan danas nisu napravljeni znatni pomaci u medijskom praćenju sporta osoba s invaliditetom. Znači nije lako prihvatiti...

Jeste li vi svjedočili u hrvatskom javnom prostoru nekom izravnom prijenosu parasportskog natjecanja, a da nije bila riječ o recimo osvajanju paraolimpijskih medalja? Niste. Reći ću vam jedan primjer.

2015. godine u Rijeci, u Dvorani Zamet, na košarkaškom All-Star spektaklu, gdje se odigrao dvoboj Sjevera i Juga, zahvaljujući suradnji s Košarkaškim savezom Hrvatske mi smo promovirali košarku u kolicima. Novinar jednog javnog servisa u svom izvješću je detaljno izvijestio o zakucavanju trica, o akrobatskim grupama iz Slovenije itd., a nije izvijestio da je Roko Leni Ukić i ekipa hrvatskih košarkaša sjela u invalidska kolica i pet minuta odigrala košarku u kolicima s nama. Evo, to je dovoljno govori.

Iz Uspona su nastala tri kluba, bez novčanih sredstava za njihovo financiranje. Upornim razgovorom i argumentiranjem smo došli do toga da nam je proračun od 2021. godine do 2024. godine porastao gotovo za 100% u Zagrebačkoj županiji. Nije to palo s neba. To je trud, muka i zalaganje kako sportaša, tako i sportskih djelatnika, u ovom slučaju na čelu samom. Vodeći ljudi Zagrebačke županije su prihvaćali naše argumente i prihvaćaju ih i dalje. Ponosan sam što sam 2019. godine dobio od Zagrebačke županije povodom Dana Zagrebačke županije priznanje za promicanje prava osoba s invaliditetom, priznanje župana za promicanje prava osoba s invaliditetom u Zagrebačkoj županiji. I vjerujem da sam i danas na pravom putu.

Prve paraolimpice iz naših klubova u Zagrebačkoj županiji smo imali 2016. godine na Paraolimpijskim igrama u Rio de Janeiru, Velimira Šandora i Mirjanu Lučić. Velimir Šandor je bio proglašen za najboljeg sportaša Zagrebačke županije u 2016. godini u općoj konkurenciji, konkurenciji sportaša i parasportaša.

U Tokiju smo imali također dvoje paraolimpijaca, Velimira Šandora i Pavu Jožića. I sad u Parizu smo imali Velimira Šandora i Mirjanu Lučić. Velimir Šandor je bio četvrti, to je veliki rezultat u konkurenciji, 12 najboljih u njegovoj kategoriji. Velimir je u Riju osvojio broncu, a srebro u Tokiju, za 4 cm mu je pobjegla zlatna medalja. Zar to nisu vrhunski sportski rezultati? Ja bih rekao da jesu.

Treba riješiti organizaciju klubova, organizaciju saveza, suradnju sa lokalnom i regionalnom samoupravom i onda nema problema. A da li će biti uvijek glatko i lako, neće. Znači treba rad, rad i samo rad. I mnogi naši sportaši su svojim trudom, svojim radom i svojim zalaganjem to potvrdili.

”

Kakva je Vaša suradnja sa Zagrebačkom županijom?

Matić:

2013. godine Zagrebačka županija je uvidjela naše potrebe i tada smo ušli u sustav izdvojenog financiranja direktno iz proračuna Zagrebačke županije. Ponosan sam na uspješnu suradnju od 2013. godine do današnjeg dana.

Nikad nismo dobili odbijenicu, uvijek su nam proračuni rasli, naravno zahvaljujući prije svega rezultatima jer bez rezultata nema ni dobrog financiranja.

Da li bi to trebalo biti bolje? Uvijek bi trebalo biti bolje. I zato se treba truditi, zalagati i opravdati ukazano povjerenje. Mislim da smo se u ovih 16 godina djelovanja našeg saveza dokazali Zagrebačkoj županiji obzirom da uvažavaju nas, naše sportaše i naše rezultate.

Ivo KRIŠTIĆ

***Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke
medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti***

Biram DOBRO - 4369 Posts

- 0 Comments

Tekstovi Uredništva, gostujućih autora ili iz drugih medija.

Ova web-stranica koristi Akismet za zaštitu protiv spama. Saznajte kako se obrađuju podaci komentara.

NASLOVNICA

O STRANICI I UREDNIŠTVU

PRAVILA PRIVATNOSTI

KONTAKT

SURADNJA

© 2024 - Biram DOBRO. Sva prava pridržana